

Persbericht

Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag

Telefoon: 070 310 00 00
Fax: 070 356 14 74
secretariaat@onderwijsraad.nl
www.onderwijsraad.nl

Kenmerk

Datum
9 mei 2017

Digitalisering onderwijs heeft dringend impuls nodig

Verdere digitalisering van het onderwijs is hard nodig, maar dat moet wel op basis van doordachte keuzes gebeuren. Dat stelt de Onderwijsraad in het vandaag gepubliceerde advies *Doordacht Digitaal. Onderwijs in het digitale tijdperk*. Leerlingen moeten worden voorbereid op het leven en werken in een digitale maatschappij. Dat gebeurt nu onvoldoende. Het vraagt inspanningen van overheid, scholen en uitgevers van digitale leermiddelen om ervoor te zorgen dat het huidige onderwijs optimaal profiteert van de mogelijkheden die digitalisering biedt.

De maatschappelijke gevolgen van digitalisering en technologie zijn ingrijpend en voltrekken zich in hoog tempo. Dat heeft gevolgen voor inhoud, vorm en rol van het onderwijs. Het onderwijsveld is hierin nog zoekende en dreigt achter te lopen. De raad pleit in dit advies voor doordachte digitalisering, zodat het onderwijs optimaal profiteert van de mogelijkheden die digitalisering biedt.

Overheid moet scholen ontzorgen

De raad is van mening dat de rijksoverheid scholen meer moet ondersteunen in de randvoorwaarden voor digitalisering om daarmee het onderwijs te ontzorgen. Het gaat hierbij om randvoorwaarden als internetveiligheid en privacy; een adequate basale infrastructuur; en toereikende financiële middelen. De raad benadrukt daarnaast het belang van loskoppeling van technische aspecten en de inhoud van digitale toepassingen. Scholen hebben nu te maken met een keur aan technische systemen die niet altijd goed op elkaar aansluiten.

Onderwijsveld meer betrekken bij digitale ontwikkelingen

Het is van belang dat het onderwijsveld nauwer betrokken wordt bij digitale ontwikkelingen. Onderwijsinstellingen (met name het funderend onderwijs en het mbo) zien zich vaak geconfronteerd met digitale lesmaterialen waar ze niet om gevraagd hebben en geen invloed op hebben kunnen uitoefenen. Het is tijd voor nieuwe vormen van samenwerking tussen het onderwijsveld, de uitgeverijen en distributeurs. Ook pleit de raad opnieuw voor het faciliteren en belonen door de overheid van open leermiddelen voor alle onderwijssectoren. De voordelen van open leermiddelen worden nu niet goed benut.

Visie en meer digitale deskundigheid nodig bij scholen

Een duidelijke en gedragen visie op ict en onderwijs kan volgens de raad alleen ontstaan als scholen zelf experimenteren met ict in kleinschalige pilots. Zo kunnen ze vanuit ervaring een visie ontwikkelen op de bijdrage die ict kan leveren aan de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen. Om doordacht te digitaliseren is het noodzakelijk dat de digitale deskundigheid in het onderwijsveld structureel wordt uitgebouwd en dat digitalisering niet wordt overgelaten aan het hobbyïsme en altruïsme van een kleine groep voorlopers.

Verlies mogelijke keerzijden van digitalisering niet uit het oog

De raad vraagt uitdrukkelijk oog te hebben voor mogelijke negatieve gevolgen van veelvuldig gebruik van digitale toepassingen voor het geheugen en het concentratievermogen. Ook waarschuwt de raad voor de mogelijke schadelijke fysieke en psychische gevolgen van veelvuldig internetgebruik, zoals tabletnekken, cyberpesten en disconnectie-angst (het gevoel van jongvolwassenen iets te missen als ze offline zijn). Ook benadrukt de raad dat een brede inzet van ict in het onderwijs niet mag leiden tot een bedreiging van een veilig pedagogisch didactisch klimaat. Een ieder moet zich veilig kunnen ontwikkelen, zich kwetsbaar of rebels op kunnen stellen en kunnen groeien, zonder hier later mee geconfronteerd te worden via afbeeldingen, teksten of sporen op het internet.

Henriëtte Maassen van den Brink, voorzitter van de Onderwijsraad: "Twee dingen vallen op. Een grote variatie in de mate van digitaliseren binnen en tussen onderwijsinstellingen: van een enkele aangeschafte tablet tot een volledig gedigitaliseerde leeromgeving. En het wetenschappelijk bewijs is ambivalent over wat werkt digitaal in het onderwijs. Twee redenen om zo snel mogelijk de inhoudelijke vraagsturing vanuit het onderwijsveld beter te organiseren en dat niet louter over te laten aan de markt."